

Структура та функції студентського сленгу

Вінницький національний технічний університет

Анотація: У статті подано результати дослідження студентського сленгу, проаналізовано основні причини виникнення, з'ясовано структуру, функції та особливості використання студентського сленгу.

Ключові слова: студентський сленг, експресивна лексика, усне мовлення.

Abstract: In the submitted article presents the results of research student slang, analyzes the main causes and determined the structure, functions and features using student slang.

Keywords: student slang, expressive vocabulary, oral language.

Лексичний склад української мови, як і будь-якої іншої, містить велику кількість сленгових утворень, що відповідають певним соціальним та професійним групам людей.

У сучасному тлумачному словнику української мови подається визначення терміну «сленг» як – жаргонні слова або вирази; розмовний варіант тієї чи іншої соціальної або професійної групи. Слова, що часто розглядаються як порушення норм стандартної мови. Це дуже виразні, іронічні слова, що слугують для позначення предметів, про які говорять у повсякденному житті. [1, 130]

Сам термін сленг в перекладі з англійської мови означає: мова соціально чи професійно відособленої групи в протилежність літературній мові; варіант розмовної мови (в тому числі експресивно забарвлені елементи мови), що не співпадають з нормою літературної мови [2, 356]

Молодіжний сленг — соціолект людей у віці 12 — 22 років, що виник із протиставлення себе не стільки старшому поколінню, скільки офіційній системі. Існує в середовищі міської учнівської та студентської молоді, а також окремих замкнутих референтних групах. Молодіжний жаргон є одним з шарів розмовного стилю сучасної української мови, який динамічно змінюється і поповнюється.

Молодіжний сленг, як і будь-який інший, є тільки лексиконом на фонетичній і граматичній основі загальнонаціональної мови і відрізняється розмовним, а іноді й грубо-фамільярним забарвленням. Найрозвиненіші семантичні поля — «Людина», «Зовнішність», «Одяг», «Житло», «Дозвілля». Чимало елементів є різними скороченнями і похідними від них, а також англійськими запозиченнями або фонетичними асоціаціями. Характерною особливістю, яка відрізняє молодіжний сленг від інших видів сленгу, є його швидка мінливість, яка пояснюється зміною поколінь.

Походження деяких слів молодіжного сленгу зрозуміти досить легко. Так, наприклад, не становить труднощів пояснення таких слів як зубр (людина, яка присвячує забагато часу навчанню), це слово, вочевидь, пішло від дієслова зубрити (вчити напам'ять); подібна ситуація в словах парохід (той, хто відвідує пари) та парогуль (той, хто пропускає заняття) що складаються з двох основ пара та ходити (в першому випадку) і гуляти (в другому); гуртак (гуртожиток) та інші. У студентському середовищі побутують такі лексичні одиниці: друшляти (прогулювати пари), общага (гуртожиток), стіпуха (стипендія) тощо. Також у сленговому мовленні студентів трапляються слова, що відображають студентські буденні явища та проблеми: хвіст (заборгованість), шпора, шпаргалка (зрозуміло і без пояснення), плавати (погано знати матеріал), йти на шпорах (списувати), врубитись (зрозуміти), засипатись (не скласти іспити) [3, 173].

Студенти вживають сленгові вирази для того, щоб виглядати сучасними. По-перше, при спілкуванні студенти вживають сленг не тільки для передачі інформації, але і для вираження власного світогляду, ідей, для підкреслення власної особистості та того, що вони йдуть в ногу з часом.

По-друге, сленг – одна з форм влиття в колектив і засіб бути адекватно сприйнятим у тій групі людей, з якою ведеться спілкування. Адже студенти не вживають сленг постійно, вони користуються ним в більшій мірі в тих ситуаціях, коли сподіваються на розуміння. Майже завжди студенти заперечують той факт, що вони вживають сленг навмисно, вони наголошують на тому, що вживання сленгу відбувається підсвідомо. Все-таки, сленг вживається навмисно у тому сенсі, що студенти підбирають слова та вирази відповідно до співрозмовників та ситуацій або вирішують не вживати

сленг взагалі. Оскільки сленг вживається в усній мові, людьми, які в більшості можуть і не усвідомлювати, що це сленг, то вибір фраз залежить від підсвідомих структур мови. Коли сленг вживається письменниками, то сленг уважніше і більш вдало підібраний для створення більшого ефекту. Хоча письменники рідко є творцями сленгу. [4, 200]

Молоді люди користуються сленгом в певному середовищі. Найбільше сленгових фраз можна почути під час спілкування певного кола друзів, однокурсників, близьких знайомих, оскільки ці фрази емоційно зближують їх та прямо, доступно і коротко виражають ставлення до подій, явищ, які обговорюються.

По-третє, сленг у деякому розумінні може бути своєрідною грою для точного, навіть іронічного опису подій та вражень.

Отже, сленг забезпечує близькість. Він часто виконує важливу соціальну функцію, яка полягає у виключенні або включенні людини у близьке оточення, вживанні тієї мови, яка функціонує у певному колі людей, у певній професії. Сленг – лексична інновація у певному культурному контексті. Певні групи людей вживають сленг, тому що „їм не вистачає політичної влади”. Це просто безпечний та ефективний спосіб протесту проти чогось встановленого, проти мовних правил.

Слід зазначити, що у молодіжному жаргоні діють ті ж закономірності, що і у нормативній мові, зокрема, лексеми вступають у синонімічні, антонімічні, омонімічні відносини. Так, літературне слово "хлопець" має такі жаргонні відповідники: "покемон", "кадр", "гвіздок", "пультик", "пацик" (від "пацан"), "шльоцик", "хіляк" (слабкий фізично), "мачо" (сексуальний), "ларик" (відмінник), "васьок" (незнайомий) і навіть "лошарик" (хлопець в окулярах).

Крім того, якщо хлопець має якусь виражену позитивну чи негативну якість, він може бути названий "молоток" (добрий, розумний); "балкон", "тормоз" або "плуг" (тугодум); "дятел" (дурний); "Леопольд" (доброзичливий); "му-му" (мовчун). [5, 178]

Оскільки життя молоді традиційно пов'язано з технікою, цікавим є таке спостереження: серед дієслів, які у жаргоні називають відносини між людьми чи характеризують поведінку людей, дуже багато "технічних" у традиційному вжитку. Наприклад, "зарулити" (прийти кудись), "наїхати" (накричати на когось), "грузитися" (бути не в настрої), "морозитися" (бути байдужим), "зависати" (бути десь довго). Останній приклад явно пов'язаний з професійним жаргоном комп'ютерщиків. Цікавим також є жаргонізм "шифруватися" – ховатися від когось.

Досить специфічною групою жаргонізмів є такі, що мають англійське походження. Їх можна поділити на кілька підгруп. Перша підгрупа складається зі слів, що і за звучанням, і за семантикою збігаються з англійськими, але графічно передаються українськими літерами: "денс" – танець, "смайл" – посмішка, "френд" – друг, "парті" – вечірка, "кеш" – гроші, "дарлінг" – близька людина.

Другу підгрупу складають англійські слова, які в українському молодіжному жаргоні мають трохи інше значення, ніж в англійській мові: "сешн" – свято, гулянка (в англ. "засідання", "сесія"); "саунд" – гучна музика (в англ. "звук"); "цент" – гривня (в англ. 1/100 долара).

Нарешті, до третьої підгрупи входять англійські слова, які отримали в жаргоні афікси, властиві слов'янським мовам: "піпли" – люди, "гьорли" – дівчата, "суперовий" – визначний, "бестовий" – найкращий, "аська" – програма для спілкування через Інтернет, "сидюк" – CD-Rom і навіть "моня" – монітор.

Англійський прикметник "bad" ("поганий") дав початок жаргонізму "набедити" – зробити щось погане (зауважимо, що цей новотвір "підтримується" наявністю російського "беда" і українського "біда"). [5, 194-195]

Таким чином, соціальний розвиток, технічний прогрес, нові «віяння» в культурі сприяють розвитку студентського сленгу, який являє собою значний прошарок розмовної мови, що має тенденцію швидко трансформуватися, постійно змінюватися та оновлюватися. Український студентський сленг є засобом самовираження, який використовується молоддю для більшого емоційного забарвлення своєї мови, для створення нових, "свіжих" назв для тих слів, які найчастіше вживаються в їхньому житті.

Список використаної літератури

1. Гриценко Т. Б. Культура мовлення як компонент комунікації студентів // Науковий вісник Національного аграрного університету / НАУ. - К., 2003. - Вип. 65. - С. 127-134.
2. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів/ За заг. ред. д-ра філолог. наук, проф. В. В. Дубічинського. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2006. – 1008 с.

3. Мартос С.А. Структура молодіжного сленгу під кутом зору мови міста //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск III. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2006. – С.170-174.

4. Мартос С.А. Молодіжний сленг: комунікативний аспект// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Збірник наукових праць. Випуск II. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. – С.199-202.

5. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української мови. – Тернопіль, "Навчальна книга", 2000. – 248 с.

Джесїка Гавїланес, гр. ЕКО-12, ФЕБМД, Вінницький національний технічний університет,

e-mail: jessicaeli93@hotmail.com

Jessica Gavilanez, gr. ЕКО-12, Vinnytsia National Technical University,

e-mail: jessicaeli93@hotmail.com

Науковий керівник: *Горчинська Людмила Володимирівна*, старший викладач кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця

e-mail: amila5@ukr.net

Horchinska Lyudmila Volodimirivna, senior researcher of Philology, cathedra of linguistics of Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

e-mail: amila5@ukr.net